

MUVAFFAQIYATLI KASB TANLASHNING IJTIMOIIY PSIXOLOGIK DETERMINANTLARI

*Radjabova Zuxra Mirzotilloevna
Chirchiq davlat pedagogika universiteti o'qituvchisi*

Annotatsiya. Maqola shaxsning to'g'ri kasb tanlashi va muvaffiqiyatga erishishining psixologik determinantlari muammosiga bag'ishlangan bo'lib, unda kasb tanlash sirlari va ushbu kasbda muvaffaqiyatga erishish omillari, yo'llari kabilar keltirilgan.

Kalit so'zlar: shaxs, kasb tanlash, muvaffiqiyatga erishish, psixologik determinant.

Psixologiyada kasb tanlash, kasb egasi bo'lish tushunchasining juda ko'p ta'riflari mavjud. Birinchilardan biri, kasbni tadqiq qilish klassikasi D. Xoll tomonidan berilgan va ish joyini ko'tarish jihatini aks ettiruvchi, bajarilgan ishlar ketma-ketligi bilan ifodalangan, tashkiliy ierarxiyada ko'tarilish orqali kasbiy faoliyatga ta'rif berilgan.

“Karyera” atamasining o'zi, kontseptsyaning dinamik, vaqt o'tishi bilan rivojlanib borayotganini ham, statik tomonini ham aks ettirishi mumkin. Bu yangi zelandiyalik olim K. Inksonning asl g'oyasiga ko'ra, u yoki bu ijtimoiy hayot hodisasiga nisbatan nutqimizda qo'llanilgan obrazli metaforalarda o'z ifodasini topadi. Shunday qilib, kasb yo'li, kasb zinapoyasi, kasb platosi tasvirlari ushbu kontseptsyaning dinamik tomoniga ishora qiladi.

Yuqorida keltirilgan ta'riflarga murojaat qilib, biz ularni duallik xususiyati orqali birlashtirishga harakat qilishimiz mumkin. Birinchidan, kasbiy yuksalish kasbiy yoki tashkiliy sohalarida rivojlanish jarayoni sifatida tavsiflanishi mumkin. Ikkinchidan, ushbu kasbiy yoki tashkiliy rivojlanishning muvaffaqiyat darajasi mavjud ob'ektiv tashqi mezonlar nuqtai nazaridan yoki sub'ektiv ichki o'zini o'zi idrok etish nuqtai nazaridan ko'rib chiqilishi mumkin. Va nihoyat, uchinchidan, kasb fenomen sifatida dinamik jarayon sifatida o'rganilishi yoki ma'lum bir statik kesma sifatida ko'rib chiqilishi mumkin.

Karyera har doim «muvaffaqiyatli»mi? Agar uning yana bir jihatiga to'xtalmasak, ushbu tushunchaning qamrovini aniqlash to'liq bo'lmaydi. Shunday qilib, «karyera» so'zida muvaffaqiyat komponentining dastlabki belgilanishi nuqtai nazaridan yondashuvlardagi farq qiziq. Ushbu muhim terminologik muammoni qisqacha ko'rib chiqish juda muhim ko'rinadi. Shunday qilib, tashkiliy psixologiya bo'yicha taniqli darslik mualliflari L. Pochebut va V. Chiker uchun martaba «muvaffaqiyatli «jamoat, rasmiy, ilmiy va boshqa faoliyat, kasb, kasb sohasida rag'batlantirish».

Xorijiy nazariyalarda shaxsning kasb bo'yicha o'z-o'zini rivojlantirishi “kasbiy sikl” yoki “kasbiy martaba” tushunchalarini ishlab chiqish kontekstida ko'rib chiqiladi. Bu tushunchalarni dinamik va mazmunli jihatlariga bo'lish mumkin. Dinamik jihat kasbiy tsikldagi bosqichlar, bosqichlar, xodimning martaba ketma-ketligini ko'rsatish orqali namoyon bo'ladi. Mazmun jihatida inson hayoti davomida bajaradigan professional, rasmiy rollarning ketma-ketligi va kombinatsiyasini aks ettiradi.

Mansabni ongli ravishda rejalashtirish insonning kasbiy rivojlanishi, shuningdek, uning o'zini o'zi anglashining eng muhim jihatlaridan biridir. Fransuzcha “karyera” so'zi ijtimoiy, rasmiy, ilmiy va boshqa faoliyat sohasida muvaffaqiyatli ko'tarilish degan ma'noni anglatadi. Ijtimoiy psixologiya va kasbiy faoliyat psixologiyasida mansab insonning butun hayoti davomida mehnat sohasidagi tajriba va faoliyat bilan bog'liq bo'lgan munosabat va xatti-harakatlarning individual ketma-ketligi sifatida qaraladi. Muvaffaqiyatli martaba mezonlari - bu hayotiy vaziyatdan qoniqish (sub'ektiv mezon) va ijtimoiy muvaffaqiyat (ob'ektiv mezon). Karyeraning ob'ektiv, tashqi tomoni - bu shaxs egallagan kasbiy pozitsiyalar ketma-ketligi, sub'ektiv, ichki tomoni - bu shaxs o'z martabasini qanday qabul qilishi,

Shunday qilib, kasbiy tsiklni, martabani tushunish nafaqat insonning o'z hayotining turli bosqichlarida kasbiy bosqichlarda ko'tarilishi bilan bog'liq, balki kasbiy faoliyat sharoitida o'zini, uning imkoniyatlarini amalga oshirish jarayoni sifatida ham ko'riladi. faoliyat.

Kasbiy rivojlanish va kasbiy martabaning asosiy xorijiy psixologik nazariyalarini tahlil qilish bizga kasbda shaxsning o'zini o'zi rivojlantirish g'oyalarini shakllantirish uchun muhim bo'lgan quyidagi xususiyatlarni aniqlashga imkon beradi.

Birinchidan, ko'pgina nazariyalar insonning o'zining psixologik xususiyatlarini va tanlangan kasbi, martaba talablari bilan bog'liqligini bilish muhimligini ta'kidlaydi. Ikkinchidan, kasbiy rivojlanish inson tomonidan ma'lum holatlar, kasbiy tsikl amalga oshiriladigan, kasbiy martaba quriladigan shartlarni tanlash harakati bilan bog'liq.

Bizning fikrimizcha, bu ikki xususiyat - «men» ga murojaat qilish va tanlash - insonning o'z ichki dunyosini o'zgartirish yo'nalishini aks ettiruvchi belgilar. Ushbu yo'nalishga qanday omillar ta'sir qiladi, degan savol tug'iladi.

Psixodinamik yondashuvga asoslangan kasbiy rivojlanish va martaba nazariyalarida genetik omil fundamental omil sifatida qaraladi. Shunday qilib, E. Rohening kasb tanlash nazariyasida quyidagi asosiy elementlar ajratiladi: 1) kasbiy martabani amalga oshirish jarayonida psixik energiyaning sublimatsiya tushunchasi; 2) kasbiy kasb tanlash va ehtiyojlar ierarxiyasi o'rtasida yaqin munosabatlar mavjudligi g'oyasi; 3) irsiy omilning u yoki bu kasb turini tanlashga sezilarli ta'siri haqidagi postulat. Kasb tanlashning sababi, E. Rohening fikricha, turli xil muhit sharoitlari va bolalikdagi tarbiyadir [8].

Psixodinamik yo'nalishga muvofiq, kasbiy rivojlanish va martaba tanlash, shuningdek, bir qator tadqiqotchilar tomonidan insonning kasbiy hayotdagi ichki ziddiyatning o'ziga xos echimini topishga urinishi sifatida qaraladi. Shunday qilib, U. Mozer operotropizmning to'rtta shaklini ajratib ko'rsatadi, ular bazal ehtiyoj ijtimoiy muhit tomonidan yuzaga kelgan to'siqqa duch kelgan sharoitlarda o'rni bosuvchi faoliyatning maxsus shakllari sifatida tushuniladi. Har bir operotropizm kasbiy rivojlanishning ma'lum bir turini shakllantirish uchun asos bo'lib xizmat qilishi mumkin [6].

Shunday qilib, psixodinamik yondashuvga asoslangan kasbiy rivojlanish nazariyalarida kasb tanlash, birinchi navbatda, insonning ehtiyojlari, ichki ziddiyatlari bilan belgilanadi.

«Rivojlanish istiqboli» yondashuviga ko'ra, kasbiy rivojlanish insonning ma'lum bir yoshga qadar ma'lum martaba bosqichlariga erishish natijasidir. Kasb tanlashning adekvatligi individual o'zini-o'zi tushunchasi va shaxs tanlagan kasbiy martaba tushunchasi o'rtasidagi o'xshashlikka asoslanadi. Ha, ichida

D. Super nazariyasi ikkita asosiy jihatni ajratib ko'rsatadi: 1) hayot bosqichlari va ularning inson rivojlanishiga ta'siri; 2) ushbu bosqichlar va shaxs o'rtasidagi o'zaro ta'sir qilish usullari [9]. U kasb tanlashni hodisa sifatida ko'radi, lekin martaba qurish jarayonining o'zi doimo o'zgarib turadigan tanlovlardir. Bularning barchasi zamirida shaxsning nisbatan yaxlit shakllanish sifatidagi, shaxs ulg'aygan sari asta-sekin o'zgarib turadigan "Men-kontseptsiyasi" yotadi. Ushbu yondashuv rivojlanish muammosiga qaratilgan. Hayotning har bir bosqichi shaxsning keyingi bosqichga o'tishidan oldin ma'lum rivojlanish vazifalarini hal qilish zarurati bilan tavsiflanadi. D. Super hayot bosqichini tahlil qildi va martaba zinapoyasida maqbul harakatni ta'minlash uchun hal qilinishi kerak bo'lgan kasbiy rivojlanish vazifalari to'plamini aniqladi.

«Rivojlanish istiqboli» yondashuvini tahlil qilganda shuni tushunish kerakki, o'z-o'zini anglash ham, mansab tushunchasi ham insonning ijtimoiy muhit bilan o'zaro munosabati jarayonida uning ichki dunyosida shakllanadigan psixologik shakllanishdir. Bu «rivojlanish istiqboli» yondashuvi ijtimoiy muhitning shaxsning kasbiy rivojlanishiga ta'sirini o'rganishga qaratilgan degan xulosaga kelishimizga imkon beradi.

Bu fikr J.Gollandning kasb tanlash nazariyasida yanada aniq ifodalangan, unga ko'ra, martaba muvaffaqiyati shaxs va mehnat sharoitlari o'rtasidagi muvofiqlikka bog'liq. U yoki bu kasb yo'lini tanlash, J.Gollandning fikricha, tasodifiy hodisa emas, balki shaxsning ifodasidir, bunda tasodif yetakchi rol o'ynaydi. Shaxsning kasbiy yutuqlari va ko'tarilishdagi muvaffaqiyati martaba jarayonida shaxsiyat tipining xususiyatlarini ro'yobga chiqarish qobiliyatiga bog'liq. J. Gollandiya olti turini ajratadi: realistik, tadqiqotchilik, badiiy, ijtimoiy, tadbirkorlik va an'anaviy. Shaxsning faoliyat turi va kasbini uning shaxsiyat turiga mos ravishda tanlashning adekvatligini J.Golland ushbu tanlovning barqarorligi, ishdan qoniqish va faoliyatning yuqori mahsuldorligi nuqtai nazaridan ko'rib chiqadi. Hal qiluvchi omil

Differensial diagnostika yo'nalishi vakillari insonning o'z psixologik xususiyatlari va kasb talablari haqidagi g'oyalarini o'zaro bog'lashning muhimligini ta'kidladilar. Shunday qilib, F.Parsonsonning fikriga ko'ra, kasbiy tanlov ongli va oqilona jarayon bo'lib, unda shaxsning o'zi yoki professional maslahatchi potentsial xodimning psixologik yoki jismoniy fazilatlariga individual moyilligini belgilaydi va uni talablarning mavjud dispozitsiyalari bilan bog'laydi. turli kasb egalari [7].

R.Devis va L.Lokvistlarning mehnatga moslashish nazariyasida ham xodimning shaxsiy xususiyatlari va faoliyat turi va kasbini tanlash o'rtasida qat'iy muvofiqlik ta'kidlangan. Biroq, "mustahkamlash" tushunchasi yetakchi tushuncha sifatida ishlatiladi. Xodim o'zining shaxsiy xususiyatlaridan kelib chiqib, olishga intiladigan kasbiy tajriba sifatida tushuniladi. Ushbu nazariya xodimning shaxsiyatini uning barcha munosabatlari, qadriyatlar, ehtiyojlari, ko'nikmalari, qobiliyatlari va ularning muayyan kasbiy yo'lni tanlash bilan bog'liqlik shakllari bilan rivojlantirish yo'llarini batafsil bayon qiladi. Shunday qilib, moslashuv nazariyasi kasbning jamiyatda bir marta va abadiy qotib qolgan qat'iy talablariga javob berish o'rniga, shaxsning kasb tanlash orqali ma'lum tajriba orttirishga yo'naltirilganligini ko'rsatadi. Bizning nuqtai nazarimizdan,

Ushbu kontekst A. Bandura va J. Rotterning ijtimoiy o'rganish g'oyasiga asoslangan kasb tanlash nazariyasida ham taqdim etilgan. Bu g'oyaga ko'ra, kasb tanlashda biologik jihat bilan bir qatorda ijtimoiy muhit ham muhim omil sifatida e'tirof etiladi. Shu bilan birga, e'tibor «shaxs - ish muhiti» o'zaro ta'sirini o'rganishga qaratilgan.

Ta'kidlanganidek, mustahkamlashning turli tajribasi, uning shaxsning biologik xususiyatlari va mehnat muhiti bilan o'zaro ta'siri insonda tegishli ko'nikma, qobiliyat va munosabatlar majmuasini tashkil qiladi. Eng yaxshilaridan biri

Insonning to'g'ri kasb tanlashi va muvaffaqiyati bir-biri bilan bog'liq bo'lib, uning umumiy baxtiga va muvaffaqiyatiga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin. Bu erda e'tiborga olish kerak bo'lgan ba'zi asosiy omillar:

O'z-o'zini aks ettirish: qiziqishlaringiz, qadriyatlaringiz, ko'nikmalaringiz va kuchli tomonlaringizni tushunishga vaqt ajrating. Sizni chinakamiga rag'batlantiradigan va hayajonlantiradigan narsa haqida o'ylab ko'ring. O'zingizning ehtirolaringizni va nima qilishni yoqtirayotganingizni ko'rib chiqing. Ushbu o'z-o'zini aks ettirish sizning shaxsiy imtiyozlaringizga mos keladigan potentsial martaba yo'llarini aniqlashga yordam beradi.

Tadqiqot va tadqiqot: Sizing qiziqishlaringizga mos keladigan turli sohalarni, ish rollarini va kasblarni o'rganing. Puxta tadqiqot olib boring, ushbu sohalaridagi mutaxassislar bilan suhbatlashing va turli yo'llar bilan bog'liq malakalar, talablar va martaba o'sishi haqida ma'lumot to'plang. Ushbu tadqiqot bosqichi turli xil variantlar haqida qimmatli tushunchalarni beradi va sizga oqilona qaror qabul qilishga yordam beradi.

Ko'nikmalarni rivojlantirish: Potentsial martaba yo'llarini aniqlaganingizdan so'ng, ushbu sohalarida talab qilinadigan zarur ko'nikma va bilimlarni rivojlantirishga e'tibor qarating. Malakangizni oshirish uchun tegishli ta'lim, sertifikatlar, stajirovka yoki shogirdlikka borishni o'ylab ko'ring. Uzluksiz o'rganish va malaka oshirish har qanday martabada uzoq muddatli muvaffaqiyat uchun juda muhimdir.

Qadriyatlar va ehtiroslar bilan uyg'unlik: Siz tanlagan martaba qadriyatlarining va ehtirosingizga mos kelishiga ishonch hosil qiling. O'zingiz qilayotgan ishingiz haqida chin dildan qayg'ursangiz, g'ayratli, sadoqatli va mashg'ul bo'lib qolasiz, bu sizning umumiy muvaffaqiyatingiz va qoniqishingizga hissa qo'shishi mumkin.

Ish-hayot muvozanati: Turli martaba bilan bog'liq turmush tarzi va ish-hayot muvozanatini ko'rib chiqing. Muvaffaqiyat nafaqat professional yutuqlar, balki ish, shaxsiy hayot, munosabatlar va farovonlik o'rtasidagi sog'lom muvozanatni saqlashdir. Kasbiy o'sish bilan bir qatorda to'laqonli shaxsiy hayotga ega bo'lish imkonini beruvchi martaba topishga intiling.

Moslashuvchanlik va moslashuvchanlik: mansab yo'llari har doim ham chiziqli emasligini yodda tuting. Dunyo doimo rivojlanmoqda va yangi imkoniyatlar paydo bo'lishi mumkin. Turli yo'llarni o'rganishga, o'zgaruvchan sharoitlarga moslashishga va dolzarb bo'lib qolish va paydo bo'ladigan imkoniyatlardan foydalanish uchun yangi ko'nikmalarga ega bo'lishga ochiq bo'ling.

Qat'iylik va chidamlilik: Har qanday martabada muvaffaqiyatga erishish uchun qat'iyat, mashaqqatli mehnat va chidamlilik talab etiladi. Qiyinchiliklarni engib o'tish, muvaffaqiyatsizliklardan saboq olish va muvaffaqiyatsizliklar paytida motivatsiyani saqlab qolish muhimdir. O'sish tafakkurini qabul qiling va to'siqlarni o'sish va rivojlanish imkoniyatlari sifatida ko'ring.

Esingizda bo'lsin, muvaffaqiyat sub'ektivdir va odamdan odamga farq qiladi. Muvaffaqiyatni faqat tashqi omillarga, masalan, ijtimoiy kutish yoki moliyaviy mukofotlarga asoslanib emas, balki o'zingizning shartlaringiz asosida aniqlash juda muhimdir. Sizga quvonch keltiradigan, o'z kuchli tomonlaringizdan foydalanishga imkon beradigan va maqsad va qoniqish hissini ta'minlaydigan martaba toping.

Insonning kasbni to'g'ri tanlashi va muvaffaqiyatga erishishida psixologik omillar katta rol o'ynaydi. Bu erda e'tiborga olish kerak bo'lgan asosiy psixologik omillar:

O'z-o'zini anglash: O'z qadriyatlarini, qiziqishlarini, kuchli va zaif tomonlarini tushunishda o'z-o'zini anglash juda muhimdir. Bu sizning shaxsiy xususiyatlaringizni, afzalliklaringizni va motivatsiyalaringizni tan olishni o'z ichiga oladi. O'z-o'zini anglashning yuqori darajasi odamlarga o'zlarining haqiqiy shaxsiga mos keladigan kasb tanlashga imkon beradi, bu esa qoniqish va muvaffaqiyatning oshishiga olib keladi.

O'z-o'zini samaradorlik: O'z-o'zini samaradorligi shaxsning muayyan vazifalar yoki vaziyatlarda muvaffaqiyatga erishish qobiliyatiga ishonishini anglatadi. Bu kasb tanlash va muvaffaqiyatda hal qiluvchi rol o'ynaydi. O'z-o'zini samaradorligi yuqori bo'lgan odamlar qiyin maqsadlarni qo'yishadi, to'siqlarga qarshi turishadi va martaba muvaffaqiyatiga erishish ehtimoli ko'proq. Kuchli o'z-o'zini samaradorlik tuyg'usini rivojlantirish va qo'llab-quvvatlash martaba qarorlarini qabul qilish va ishlashga ijobiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Qiziqish va ishtiyoq: Muayyan soha yoki sohaga bo'lgan haqiqiy qiziqish va ishtiyoq martaba qoniqish va muvaffaqiyatga sezilarli hissa qo'shishi mumkin. Agar odamlar o'z ishlariga ishtiyoqli bo'lsa, ular tajribani rivojlantirish va mukammallikka erishish uchun vaqt va kuch sarflashlari mumkin. Shaxsiy manfaatlariga mos keladigan martabalarini aniqlash va davom ettirish motivatsiya, faollik va umumiy muvaffaqiyatga olib kelishi mumkin.

Shaxsiy xususiyatlar: Turli xil shaxsiy xususiyatlar kasb tanlash va muvaffaqiyatga ta'sir qilishi mumkin. Misol uchun, ekstravert bo'lgan shaxslar ijtimoiy o'zaro ta'sir va etakchilik rollarini o'z ichiga olgan martabalarda muvaffaqiyat qozonishlari mumkin. Yuqori darajadagi vijdonga ega bo'lganlar tuzilgan va tafsilotlarga yo'naltirilgan kasblarda ustun bo'lishlari mumkin. Sizing shaxsiy xususiyatlaringizni tushunish va ulardan foydalanishga imkon beradigan martaba topish ishdan qoniqish va ishlash samaradorligini oshirishi mumkin.

Maqsadga yo'naltirilganlik: Maqsadga yo'naltirilganlik - bu odamlarning maqsadlarga erishish va unga intilish usullarini anglatadi. Mohirlik yo'nalishiga ega bo'lganlar o'zlari tanlagan sohada o'rganish, o'sish va kompetentsiyani rivojlantirishga e'tibor berishadi. Bundan farqli o'laroq, ishlash yo'nalishiga ega bo'lgan shaxslar, birinchi navbatda, tashqi tasdiqlashni izlaydilar va boshqalardan ustun bo'lishga e'tibor berishadi. O'zlashtirish yo'nalishi ko'pincha uzoq muddatli muvaffaqiyat va ichki motivatsiya bilan bog'liq bo'lsa, shaxsiy o'sish va mukammallikka qaratilgan muvozanatli yondashuv idealidir.

Chidamlilik va moslashuvchanlik: muvaffaqiyatsizliklardan qaytish, o'zgaruvchan sharoitlarga moslashish va qiyinchiliklarga dosh berish qobiliyati martaba muvaffaqiyatida juda muhimdir. Bardoshli odamlar muvaffaqiyatsizliklarni o'rganish imkoniyati sifatida ko'rishadi va o'zlarining martaba yo'llariga kerakli tuzatishlarni kiritishga tayyor. Ular yangi tajribalar uchun ochiq va noaniqlikdan

samarali o'tishlari mumkin.

Motivatsiya va harakatlanish: Shaxsiy qiziqish va zavq kabi ichki omillarga asoslangan ichki motivatsiya ko'pincha ishdan qoniqish va muvaffaqiyatning yuqori darajasi bilan bog'liq. Maqsad tuyg'usi va ichki mukofotlar bilan rag'batlantirilgan odamlar o'z kareralarida ko'proq sadoqat, qat'iyat va faollikni namoyish etadilar.

Shuni ta'kidlash kerakki, psixologik determinantlar ijtimoiy-iqtisodiy holat, madaniy ta'sirlar va mavjud imkoniyatlar kabi tashqi omillar bilan o'zaro ta'sir qiladi. Ushbu omillar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik murakkab va odamlar o'zlarining kasb tanlashlarini boshqarish va muvaffaqiyatga erishish imkoniyatlarini oshirish uchun martaba bo'yicha maslahatchilar yoki psixologlardan ko'rsatmalar olish foydali bo'lishi mumkin.

Kasb tanlash muhim qaror bo'lishi mumkin va bir nechta omillar to'g'ri tanlov qilishga yordam beradi. Kasb tanlashda va unda muvaffaqiyatga erishishda e'tiborga olish kerak bo'lgan ba'zi sirlar va omillar:

O'z-o'zini tadqiq qilish: qiziqishlaringiz, qadriyatlaringiz va ko'nikmalingizni o'rganishga vaqt ajrating. Ehtirolaringizni va nima qilishni yoqtirayotganingizni aniqlang. Tabiiy qobiliyat va iste'dodlaringizni hisobga oling. Sizni chinakamiga rag'batlantiradigan va hayajonlantiradigan narsa haqida o'ylab ko'ring. Ushbu o'z-o'zini tadqiq qilish sizning kasbingizni shaxsiy imtiyozlaringizga moslashtirishga yordam beradi.

Tadqiqot va ma'lumot: Turli kasblar va sohalar haqida ma'lumot to'plang. Turli martaba bilan bog'liq malaka, ta'lim talablari, ish istiqbollari va o'sish imkoniyatlarini o'rganing. Ushbu sohalarida ishlaydigan mutaxassislar bilan suhbatlashing va ularning tushunchalarini izlang. Turli kasblarni har tomonlama tushunish uchun onlayn manbalar, kitoblar va martaba baholashdan foydalaning.

Shaxsiyatga moslashish: Kasb sizning shaxsiy fazilatlaringizga qanchalik mos kelishini ko'rib chiqing. Ba'zi martabalar o'ziga xos xususiyatlar yoki ish uslublarini talab qilishi mumkin. Masalan, o'ta ochiqko'ngil va ekstrovert odam savdo yoki jamoatchilik bilan aloqalar sohasida muvaffaqiyat qozonishi mumkin, tafsilotlarga yo'naltirilgan va tahliliy shaxs esa buxgalteriya hisobi yoki muhandislik sohasida ustun bo'lishi mumkin. Sizning shaxsiyatingiz va kasb talablari o'rtasidagi muvofiqlikni baholang.

Ko'nikmalar va treninglar: O'zingiz xohlagan kasbda zarur bo'lgan ko'nikmalar va treninglarni baholang. Kerakli ko'nikmalingiz bor-yo'qligini yoki ularni ta'lim, o'quv dasturlari yoki ish joyidagi tajriba orqali olishga tayyormisiz, aniqlang. Muvaffaqiyatga erishish imkoniyatingizni oshirish uchun malakangizni oshirish va tegishli malakaga ega bo'lish uchun reja tuzing.

Bozor talabi: Siz tanlagan sohadagi mutaxassislarga hozirgi va kelajakdagi talabni hisobga oling. Sanoat tendentsiyalari, texnologik yutuqlar va mehnat bozori prognozlarini o'rganing. O'sish potentsiali, ish xavfsizligi va rivojlanish imkoniyatlarini taklif qiladigan kasbni tanlang.

Ish-hayot muvozanati: kasb bilan bog'liq ish-hayot muvozanatini baholang. Oddiy ish soatlarini, sayohat talablarini va moslashuvchanlikni ko'rib chiqing. Professional intilishlaringizni shaxsiy ustuvorliklar va turmush tarzi afzalliklari bilan muvozanatlashtiring. Ish va shaxsiy hayot o'rtasida sog'lom muvozanatni saqlashga imkon beradigan kasbni tanlang.

Tarmoq va murabbiylik: Kuchli professional tarmoqni yaratish va tanlagan sohangiz bo'yicha murabbiylarni qidiring. Sanoat tadbirlarida ishtirok eting, tegishli professional uyushmalarga qo'shiling va yo'l-yo'riq va yordam ko'rsatadigan shaxslar bilan bog'laning. Tarmoq va murabbiylik yangi imkoniyatlar eshiklarini ochishi va kasb haqida qimmatli tushunchalar berishi mumkin.

Kasbda muvaffaqiyatga erishish omillari:

Uzluksiz ta'lim: umrbod ta'lim ongini qabul qiling. Sanoat tendentsiyalaridan xabardor bo'ling, yangi ko'nikmalarga ega bo'ling va professional rivojlanish imkoniyatlarini qidiring. O'z sohangizda tajribangizni rivojlantiring va shaxsiy va professional o'sishga intiling.

Qattiq mehnat va qat'iyat: Muvaffaqiyat mashaqqatli mehnat, fidoyilik va qat'iyatni talab qiladi. Harakat qilishga va qo'shimcha milga borishga tayyor bo'ling. To'siqlarni engib o'ting, muvaffaqiyatsizliklardan saboq oling va maqsadlaringizga sodiq qoling.

Tarmoq va hamkorlik: kuchli professional munosabatlarni rivojlantiring va o'z sohangizdagi boshqalar bilan hamkorlik qiling. Tarmoq yangi imkoniyatlarga, murabbiylikka va qimmatli aloqalarga kirishni ta'minlaydi. Hamkasblar va tengdoshlar bilan hamkorlik qilish innovatsion g'oyalar va kasbiy o'sishga olib kelishi mumkin.

Moslashuvchanlik va moslashuvchanlik: O'zgaruvchan sharoitlarga moslashish va yangi texnologiyalar yoki metodologiyalarni qabul qilish qobiliyati bugungi dinamik ish muhitida muvaffaqiyatga erishish uchun juda muhimdir. O'zgarishlarga ochiq bo'ling, yangi narsalarni o'rganishga tayyor bo'ling va turli vaziyatlarga moslashing.

Kuchli ish axloqi: Kuchli ish axloqini saqlang va ishonchlilik, aniqlik va professionallikni namoyish eting. Ishingizga egalik qiling, yuqori sifatli natijalarga erishish va doimo kutgandan oshib boring.

Hissiy intellekt: O'z-o'zini anglash, empatiya va samarali shaxslararo ko'nikmalarni o'z ichiga olgan hissiy intellektni rivojlantiring. Kuchli hissiy intellekt sizga ish joyidagi munosabatlarni boshqarish, nizolarni hal qilish va hamkasblar bilan samarali hamkorlik qilish imkonini beradi.

Ehtiros va motivatsiya: Kasbingizga chinakam ishtiroqni rivojlantiring. Ishingizdagi ma'no va maqsadni toping va bu sizning motivatsiyangizni kuchaytirsin. Ehtirosli shaxslar

Kasb tanlash va unda muvaffaqiyatga erishish turli sir va omillarni o'z ichiga oladi. Kasb tanlashda

e'tiborga olish kerak bo'lgan qo'shimcha sirlar va unda muvaffaqiyatga erishish yo'llari:

Ehtirosingizga ergashing: ehtiroslaringiz va qiziqishlaringizga mos keladigan kasbni tanlang. Ishingizdan chin dildan rohatlansangiz, kuchingizni sarflab, qiyinchiliklarga bardosh bera olasiz. Ehtiros sizning motivatsiyangizni kuchaytirishi va muvaffaqiyatga erishishi mumkin.

Shaxsiy qadriyatlarni baholang: shaxsiy qadriyatlarinigizni hisobga oling va tanlagan kasbingiz ularga mos kelishiga ishonch hosil qiling. Sizning ishingiz qadriyatlarinigiz bilan uyg'un bo'lsa, siz uzoq muddatli muvaffaqiyatga hissa qo'shadigan qoniqish va maqsadni his qilasisz.

Mentorlikni izlang: O'zingiz xohlagan sohada tajribali mutaxassislar bo'lgan murabbiylarni toping. Ular o'z tajribalari asosida yo'l-yo'riq, yordam va tushunchalar berishi mumkin. Murabbiylar sizga qiyinchiliklarni engishda, qimmatli maslahatlar berishda va yangi imkoniyatlar eshiklarini ochishda yordam berishi mumkin.

O'sish tafakkurini rivojlantiring: o'rganish va o'sish qobiliyatingizga ishonishni o'z ichiga olgan o'sish tafakkurini qabul qiling. Qiyinchiliklarni rivojlanish imkoniyatlari sifatida qabul qiling, muvaffaqiyatsizliklarni o'rganish tajribasi sifatida ko'ring va doimiy ravishda o'z mahoratingiz va bilimingizni oshirish yo'llarini izlang.

Uzluksiz ta'limni qabul qiling: umrbod ta'lim va kasbiy rivojlanishga intiling. Sanoat tendentsiyalari, yutuqlar va eng yaxshi amaliyotlardan xabardor bo'ling. O'z bilim va ko'nikmalarinigizni oshirish uchun o'quv dasturlari, seminarlar, vebinarlar va konferentsiyalarni qidiring.

Kuchli professional tarmoqni yarating: o'z sohangizdagi professional bilan aloqa o'rnating, sanoat tadbirlarida qatnashing va hamfikrlar bilan bog'laning. Kuchli professional tarmoqni yaratish ish imkoniyatlari, hamkorlik va qimmatli tushunchalarga kirish imkonini beradi. Shuningdek, u sanoat tendentsiyalaridan xabardor bo'lib turishga va murabbiylikka ega bo'lishga yordam beradi.

Muloqot ko'nikmalariga urg'u bering: Samarali muloqot qobiliyatlari har qanday kasbda juda muhimdir. Kuchli og'zaki, yozma va shaxslararo muloqot qobiliyatlarini rivojlantiring. Bu faol tinglash, aniq ifodalash va hamkasblar va mijozlar bilan samarali hamkorlik qilish qobiliyatini o'z ichiga oladi.

Bardoshlilikni rivojlantirish: Muvaffaqiyat ko'pincha qiyinchiliklar va muvaffaqiyatsizliklarni engib o'tishni o'z ichiga oladi. Ijobiy fikrlashni rivojlantirish, muvaffaqiyatsizliklarni o'rganish imkoniyati sifatida qabul qilish va umidsizliklardan qaytish orqali chidamlilikni rivojlantiring. Chidamlilik sizga qiyin paytlarda sabr-toqat va motivatsiyani saqlab qolish imkonini beradi.

Hisoblangan xavflarni qabul qiling: konfor zonangizdan chiqib ketishga va hisoblangan xavflarni olishga tayyor bo'ling. Muvaffaqiyat ko'pincha yangi imkoniyatlarni o'zlashtirib olish va noma'lum hududlarni o'rganishni o'z ichiga oladi. Xatarlarni baholang, potentsial mukofotlarni torting va ongli qarorlar qabul qiling.

Ish odob-axloqi va intizomi: Kuchli mehnat axloqi va intizomini tarbiyalang. Aniq maqsadlar qo'ying, vazifalarni birinchi o'ringa qo'ying va vaqtingizni samarali boshqaring. Ishonchli bo'ling, belgilangan muddatlarga rioya qiling va doimiy ravishda yuqori sifatli ishlarni bajaring.

Fikr-mulohazalarni izlang va xatolardan o'rganing: fikr-mulohaza va konstruktiv tanqidga ochiq bo'ling. Xatolaringizdan saboq oling va doimiy ravishda yaxshilang. O'sish sohalarini aniqlash va mahoratingizni oshirish uchun ustozlar, supervayzerlar yoki hamkasblardan faol fikr-mulohazalarni izlang.

Diqqatli va qat'iyatli bo'ling: diqqatni uzoq muddatli maqsadlaringizga qarating va ularga erishishda qat'iyatli bo'ling. Muvaffaqiyat ko'pincha sabr-toqat va sabr-toqatni talab qiladi. Tanlagan kasbingizga sodiq qoling va maqsadingizga erishish yo'lida izchil harakat qiling.

Esingizda bo'lsin, muvaffaqiyat sub'ektiv tushunchadir va u har bir kishi uchun farq qilishi mumkin. O'zingizning qadriyatlarinigiz va intilishlaringiz asosida muvaffaqiyatni aniqlang. O'z martaba maqsadlarinigizni muntazam ravishda baholang, kerak bo'lganda moslashtiring va tanlagan kasbingiz rivojlanayotgan ustuvorliklar va ehtiroslaringizga mos kelishiga ishonch hosil qiling.